

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Planului Național de Acțiune la Radon

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

România are obligația de a respecta termenele de transpunere și implementare în legislația națională a actelor comunitare adoptate și implicit de a depune toate eforturile pentru îndeplinirea acestei obligații simultan cu comunicarea măsurilor naționale de transpunere și implementare.

În prezent, România are obligația, ca până la data de 6 februarie 2018, să adopte actele normative cu putere de lege și actele administrative necesare pentru transpunerea *Directivei 2013/59/Euratom a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom* (denumită în continuare *Directiva*). Această obligație este precizată în art. 106 alin. (1) din *Directivă*.

Directiva reglementează obiectul și domeniul de aplicare a cinci (5) directive europene care stabilesc norme de securitate de bază în conformitate cu Tratatul Euratom (acestea fiind abrogate prin adoptarea *Directivei*).

În urma analizării cadrului legislativ național a reieșit faptul că o parte dintre prevederile *Directivei* se regăsesc deja în legislația națională, existând totuși o serie de articole necesar a fi transpuse. Astfel, în cuprinsul Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare cu modificările și completările ulterioare, au fost introduse prevederi privind expunerea la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon așa cum face referire *Directiva*. În plus, pentru transpunerea prevederilor art. 103 și Anexei XVIII din *Directivă*, în vederea stabilirii unor măsuri privind situațiile de expunere existentă, a fost întocmit *Planul Național de Acțiune la Radon*, pe care îl supunem aprobării prin prezentul act legislativ.

În aceste condiții, prin adoptarea prezentului proiect de act normativ, precum și a altor acte normative, cadrul legal național aplicabil protecției împotriva radiațiilor ionizante a populației și lucrătorilor va fi completat, astfel încât *Directiva* să fie integral transpusă și implementată.

Dată fiind responsabilitatea României de a transpune *Directiva*, în termenul prevăzut, precum și necesitatea de a evita impunerea de sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor care decurg din statutul de stat membru al Uniunii Europene (UE), se impune adoptarea, cu celeritate, a prezentului proiect de act normativ.

1.Descrierea
situației actuale

Obiectivul general al *Directivei* constă în asigurarea unui nivel ridicat de protecție a lucrătorilor, populației și pacienților împotriva riscurilor provocate de expunerea la radiații ionizante, prin stabilirea unor norme de securitate uniforme pentru protecția sănătății persoanelor expuse la radiații ionizante.

Potrivit art. 30 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM), normele de bază cu privire la protecția sănătății populației și lucrătorilor împotriva pericolelor care rezultă din radiațiile ionizante înseamnă:

- a) dozele maxime admise în condiții de securitate suficientă;
- b) expunerile și contaminările maxime admise;
- c) principiile fundamentale de supraveghere medicală a lucrătorilor.

Directiva preia parțial din dispozițiile a cinci directive europene care

stabilesc norme de securitate de bază pentru: protecția operațională a lucrătorilor externi expuși riscului radiațiilor ionizante în timpul activităților desfășurate în zone controlate; protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante; protecția sănătății persoanelor împotriva pericolelor pe care le prezintă radiațiile ionizante rezultate din expunerea în scopuri medicale; controlul surselor radioactive închise de mare activitate și al surselor orfane; informarea populației asupra măsurilor de protecție a sănătății care trebuie aplicate și asupra procedurilor care se impun în caz de urgență radiologică. În urma abrogării celor cinci directive, prevederile cuprinse în acestea au fost fie preluate, fie modificate și/sau completate cu o serie de cerințe noi, în cadrul *Directivei*, pentru a reflecta progresele științifice în domeniu și pentru a asigura concordanța textelor legislative existente, domeniul de aplicare a legislației actuale fiind insuficient pentru toate tipurile de expunere la radiații ionizante. Astfel, obiectivele specifice ale *Directivei* constau în:

- a. alinierea normelor privind protecția sănătății lucrătorilor, a populației și a pacienților la cele mai recente date științifice și la experiența operațională,
- b. simplificarea legislației în domeniul protecției împotriva radiațiilor ionizante,
- c. asigurarea coerenței cu normele și recomandările internaționale,
- d. reglementarea situațiilor de expunere la radiații, respectiv situațiile de expunere existentă, situațiile de expunere planificată și situațiile de expunere de urgență,
- e. integrarea protecției împotriva surselor naturale de radiații în cadrul cerințelor generale de protecție la radiații;
- f. asigurarea informării populației cu privire la măsurile de protecție a sănătății care trebuie aplicate și la procedurile care se impun în caz de urgență.

Directiva se aplică tuturor situațiilor de expunere planificată, existentă sau de urgență, care implică un risc cauzat de expunerea la radiații ionizante ce nu poate fi neglijat din punctul de vedere al protecției radiologice sau în ceea ce privește mediul, în vederea protecției pe termen lung a sănătății umane.

Domeniul de aplicare este extins pentru a include expunerea personalului navelor spațiale la radiațiile cosmice, *expunerea la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radonul prezent în aerul din locuințe, clădiri cu acces public și la locurile de muncă*, expunerea externă la radiațiile gamma emise de materialele de construcții.

Directiva conține prevederi privind obligativitatea Statelor Membre de a stabili nivele de referință pentru concentrațiile de radon din interior la locurile de muncă, de a efectua măsurarea radonului la locurile de muncă identificate că se află în zone în care concentrația radonului depășește nivelul de referință stabilit. Astfel Statele Membre au obligația de a stabili programe cu măsuri concrete privind situațiile de expunere existente, expuneri care nu pot fi neglijate din punctul de vedere al protecției radiologice, ținând seama de tipurile situațiilor de expunere și determinarea situațiilor de expunere profesională și a populației. Statele Membre au obligația aplicării prevederilor de mai sus, iar în acest scop măsurile identificate vor fi incluse într-un plan de acțiune la radon.

Având în vedere cele prezentate și luând în considerare prevederile privind expunerea la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radonul prezent în aerul din locuințe, clădiri cu acces public și locurile de muncă, expunerea externă la radiațiile gamma emise de materialele de construcții, expuneri care nu erau conținute în legislația/reglementările existente până în prezent, se

	impune să fie elaborat prezentul act normativ pentru aprobarea Planului Național de Acțiune la Radon. Prezentul proiect de act normativ supus aprobării transpune art. 103 și Anexa XVIII care conține <i>Lista elementelor care trebuie avute în vedere la pregătirea planului național de acțiune pentru abordarea riscurilor pe termen lung rezultate din expunerile la radon menționate la articolele 54, 74 și 103 din Directivă.</i>
2. Schimbări preconizate	În virtutea prevederilor <i>Directivei</i>, se impune stabilirea unui cadru general unitar pentru implementarea Planului Național de Acțiune la Radon, denumit în continuare PNAR. PNAR stabilește măsurile care se adoptă pentru gestionarea corespunzătoare a riscurilor pe termen mediu și lung rezultate ca urmare a expunerii la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon a populației și a lucrătorilor în locuințe, în clădirile cu acces public și la locurile de muncă din interiorul clădirilor pentru orice sursă de pătrundere a radonului în interior și pentru cea datorată expunerii la radiațiile gama, fie că provine din sol și/sau din materialele de construcții. Aplicarea PNAR conduce la atingerea următoarelor obiective pe termen lung: a) Reducerea riscului individual de îmbolnăvire prin cancer pulmonar în general care poate fi atribuit expunerii la radon prin reducerea concentrațiilor de radon sub nivelul de referință în locuințe, în clădirile cu acces public și la locurile de muncă din interiorul clădirilor; b) Reducerea riscului individual de îmbolnăvire prin cancer pulmonar care poate fi atribuit expunerii la radon în corelație cu riscurile pentru fumători și nefumători. c) Reducerea riscului global de îmbolnăvire prin cancer pulmonar prin reducerea concentrațiilor medii anuale de radon din fondul clădirilor existente prin aplicarea unor metode de remediere conform recomandărilor tehnice internaționale; d) Limitarea expunerii populației la radiații ionizante datorită expunerii la radon și la radiațiile gama din interior emise de materialele de construcții prin îmbunătățiri constructive. PNAR este structurat pe șapte direcții strategice de acțiune menite să asigure implementarea corespunzătoare a cerințelor <i>Directivei</i>, respectiv: a. DS1 – Stabilirea cadrului de reglementare și a responsabilităților instituțiilor și autorităților implicate în implementarea PNAR și armonizarea cadrului de reglementare cu legislația existentă b. DS2 - Măsurarea concentrației radonului din interiorul clădirilor și întocmirea hărții de radon c. DS3 – Identificarea locurilor de muncă din interiorul clădirilor și alte locuri de muncă din zonele cu risc crescut de expunere la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon d. DS4 - Acțiuni de prevenire și control a pătrunderii radonului în clădirile ce urmează a fi construite și acțiuni de remediere în clădirile existente e. DS5 – Realizarea Strategiei de Informare, Educare și Comunicare pentru sensibilizarea populației și informarea factorilor locali de decizie, a angajatorilor și a angajaților cu privire la riscurile prezentate de radon f. DS6 - Reducerea riscurilor de cancer pulmonar care pot fi atribuite expunerii la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon în corelație cu riscurile pentru fumători și nefumători g. DS7 - Formarea, instruirea și perfecționarea categoriilor profesionale care ar putea fi afectate de expunerea la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon și a celor implicați în

	implementarea PNAR. Nivelului maxim de referință este de 300 Bq.m³, stabilit conform reglementărilor specifice (Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Normei privind cerințele de bază de securitate radiologică) emise de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN), pentru media anuală a concentrației activității radonului în aerul din interiorul clădirilor, conform prevederilor <i>Directivei</i>. Pentru implementarea PNAR se constituie la nivel național Grupul de Lucru pentru Radon format din reprezentanți nominalizați de către instituțiile și autoritățile menționate mai sus. Atribuțiile Grupului de Lucru pentru Radon sunt: dezvoltă și monitorizează acțiunile specifice fiecărei direcții strategice de dezvoltare, propune, dacă se consideră necesar, modificarea acțiunilor specifice fiecărei direcții strategice de dezvoltare sau introducerea unor acțiuni noi, după caz. identifică pe baza măsurătorilor de radon și a distribuției concentrației activității radonului din aerul de interior, zonele în care concentrația de radon (ca medie anuală), într-un număr semnificativ de clădiri, depășește nivelul național de referință stabilit. evaluează și analizează periodic gradul de implementare a PNAR și propune, după caz, colaborări cu alte instituții potențial implicate în derularea PNAR. propune, dacă se consideră necesar, elaborarea/modificarea cerințelor de reglementare în scopul implementării PNAR. propune organizarea de evenimente pentru diseminarea informațiilor privind acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon în România. solicită instituțiilor și autorităților din anexa nr. 2 la proiectul de hotărâre a guvernului rezultatele acțiunilor întreprinse pentru implementarea PNAR.
3. Alte informații	În vederea respectării obligațiilor ce decurg din calitatea de stat membru al UE, România are obligația de a adopta măsurile necesare pentru transpunerea Directivei în legislația națională până la data de 6 februarie 2018.
Secțiunea a 3-a	
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu are impact macroeconomic.
¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.
² Impactul asupra sarcinilor administrative	Proiectul de act normativ nu are impact asupra sarcinilor administrative.
² Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Proiectul de act normativ nu are impact asupra întreprinderilor mici și mijlocii.
3. Impactul social	Adoptarea prezentei hotărâri are un impact social pozitiv întrucât îmbunătățește protecția populației și a lucrătorilor împotriva pericolelor

	prezentate de expunerea la acțiunea radiațiilor ionizante emise de radon, contribuind și la informarea adecvată a publicului în situațiile de expunere la radon.
4. Impactul asupra mediului	Prezentul proiect de hotărâre are un impact pozitiv asupra mediului, introducând obligativitatea identificării și gestionării corespunzătoare a radonului din interiorul locuințelor, clădirilor cu acces public și la locurile de muncă din interiorul clădirilor .
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

mii lei

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
	2017	2018	2019	2020	2021	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: i) impozit pe profit ii) impozit pe venit b) bugete locale: i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acestea: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii b) bugete locale: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații	Fondurile necesare îndeplinirii măsurilor specifice domeniului de activitate al fiecărei instituții publice cu atribuții în implementarea PNAR prevăzute în Anexa nr. 1 la proiectul de hotărâre, se asigură din bugetul de stat, respectiv bugetele locale, cu încadrarea în sumele aprobate fiecărei instituții sau autorități publice locale pentru anul 2018 și în proiecțiile bugetare pentru anii următori, precum și din alte surse, potrivit legii.					

Secțiunea a 5-a**Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare**

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate , ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Nu este cazul. În vederea implementării eficiente a acestui proiect de act normativ se vor elabora reglementări, ghiduri, studii, rapoarte, baze de date, etc.
1. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	Proiectul de hotărâre transpune DIRECTIVA 2013/59/EURATOM A CONSILIULUI din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 13/1 din 17.01.2014.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții Europene de Justiție	Prezentul proiect de act normativ nu conține prevederi care ar putea încălca hotărârile Curții Europene de Justiție a Uniunii Europene.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice din 25.03.1957.
6. Alte informații	Prezentul proiect este înscris în Programul național pentru transpunerea și notificarea directivelor.

Secțiunea a 6-a**Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ**

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii publice, potrivit dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situațiile în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Prezentul proiect de act normativ privește activitățile autorităților administrației publice locale care au fost consultate prin intermediul: Uniunii Naționale a Consiliilor județene din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România și Asociația Comunelor din România.
4. Consultările desfășurate în cadrul	Prezentul proiect de act normativ nu se referă la

consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de hotărâre a fost supus dezbaterii publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind afișat pe pagina de internet a CNCAN din data de 19.01.2018.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Prezentul proiect de hotărâre a fost publicat pe paginile de internet a CNCAN și a Secretariatului General al Guvernului, respectând prevederile legale în vigoare cu privire la transparența decizională și accesul la informațiile de interes public.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale-înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Prezentul proiect de act normativ implică, potrivit cerințelor <i>Directivei</i> , elaborarea: • unei metodologii de măsurare a concentrației radonului în locuințe, locuri de muncă și clădirile cu acces public • unor ghiduri specifice privind măsurile de reducere a concentrației de radon, informațiile privind importanța măsurării radonului, mijloacele tehnice disponibile pentru reducerea concentrației, precum și informațiile privind riscurile asociate • unei strategii de informare și educare la nivel național privind riscul expunerii la radon • desemnarea unor laboratoare care să desfășoare investigații și măsurători privind concentrațiile de radon
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Planului Național de Acțiune la Radon.

Rodin TRAIUCU

Președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare

Ioana-Andreea LAMBRU

Secretarul General al Guvernului

AVIZAT

Paul STĂNESCU

Viceprim-ministru, Ministrul Dezvoltării
Regionale și Administrației Publice

Grațiola Leocadia GAVRILESCU

Viceprim-ministru, Ministrul Mediului

Eugen Orlando TEODOROVICI

Ministrul Finanțelor Publice

Lia-Olguța VASILESCU

Ministrul Muncii și Justiției Sociale

Sorina PINTEA

Ministrul Sănătății

Carmen Daniela DAN

Ministrul Afacerilor Interne

Teodor-Viorel MELEȘCANU

Ministrul Afacerilor Externe

Victor NEGRESCU

Ministrul Delegat pentru Afaceri Europene

Valentin POPA

Ministrul Educației Naționale

Nicolae BURNETE

Ministrul Cercetării și Inovării

Tudorel TOADER

Ministrul Justiției